DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)
13. december 1989 *

I sag C-49/89,

angående en anmodning, som Den Franske Republiks Cour de cassation i medfør af EØF-Traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Corsica Ferries (France), Bastia,

mod

Direction générale des douanes françaises,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af EØF-Traktatens artikler 59, 62 og 84,

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden F. A. Schockweiler, dommerne G. F. Mancini og T. F. O'Higgins,

generaladvokat: C. O. Lenz
justitssekretær: fuldmægtig B. Pastor

efter at der er afgivet indlæg af:

— kassationsappellanten Corsica Ferries (France) ved advokat Thouvenin, Paris, og advokat Scapel, Marseille,

— Den Franske Republiks regering ved Claude Chavance, ledende konsulent i Udenrigsministeriets Direktorat for Juridiske Anliggender og

* Processprog: fransk.

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent Jean Amphoux,

på grundlag af retsmøderapporten og efter mundtlig forhandling den 12. oktober 1989,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 8. november 1989,

afsagt følgende

Dom

1 Ved dom af 17. januar 1989, indgået til Domstolen den 23. februar s.å., har den franske Cour de cassation i medfør af EØF-Traktatens artikel 177 forelagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af EØF-Traktaten, navnlig artiklerne 59, 62 og 84.

2 Spørgsmålet er rejst under en tvist mellem selskabet Corsica Ferries (France) (herefter benævnt »Corsica Ferries«) og direction générale des douanes (»Toldstyrelsen«) vedrørende afgifter, som i 1981 og 1982 opkrævedes hos rederen for de passagerer, der var ud-, ind- eller omskibet i havne på Korsika.

3 For korsikanske havne er der ved artikel R.212-20 i code des ports maritimes français (»lov om franske kysthavne«), som affattet ved et dekret af 12. maj 1981, indført en afgift for passagerer, der rejser til en havn på Korsika, i den kontinentaleuropæiske del af Frankrig eller på Sardinien, og en også beløbsmæssigt tilsvarende afgift for passagerer, der kommer fra eller rejser til en havn på et europæiske fastland eller i Nordafrika.

4 Corsica Ferries finder den nævnte bestemmelse stridende mod EØF-Traktatens artikler 59 ff., idet den er udtryk for forskelsbehandling mellem skibe i fart mellem Korsika og havne i den kontinentaleuropæiske del af Frankrig, i hvilket tilfælde der kun skal betales afgift for passagerer ved afrejsen fra den korsikanske havn, og skibe, der, som det er tilfældet for det sagsøgende selskabs, sejler mellem Korsika og havne i en anden stat, i hvilket tilfælde der pålignes afgift såvel ved ankomst til som ved afrejse fra den korsikanske havn.

5 Den franske Cour de cassation fandt afgørelsen af tvisten afhængig af en fortolkning af visse bestemmelser i EØF-Traktaten. Retten har derfor udsat sagen på Domstolens afgørelse af følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal Traktaten, navnlig artiklerne 59, 62 og 84, fortolkes således, at en medlemsstat i forbindelse med ind- og udskibning af passagerer lovligt kan opkræve afgifter for et skibs benyttelse af havneanlæg beliggende inden for den pågældende medlemsstats øterritorium, når passagererne kommer fra eller rejser til havne, som er beliggende i en anden medlemsstat, mens afgifterne ikke opkræves ved befordring mellem to havne beliggende på det nationale område, men kun ved indskibning fra en havn inden for øterritoriet?«

6 Vedrørende de faktiske omstændigheder i hovedsagen, retsforhandlingernes forløb og de skriftlige indlæg, der er indgivet til Domstolen, henvises i øvrigt til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende, såfremt det på de enkelte punkter er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

7 Først bemærkes, at den ordning, der omtvistes i hovedsagen, må antages at være en begrænsning af den frie udveksling af tjenesteydelser inden for Fællesskabet, jfr. EØF-Traktatens artikel 59, stk. 1, idet der herved sker forskelsbehandling af en tjenesteyder, som foretager befordring mellem en havn på det nationale område og en havn i en anden EF-medlemsstat, og en tjenesteyder, som foretager befordring mellem to havne på nationalt område.

8 Som Domstolen ofte har fastslået, er EØF-Traktatens artikler om den frie bevægelighed for varer, personer, tjenesteydelser og kapital bestemmelser, der er grundlæggende for Fællesskabet, og selv den mindste begrænsning af de nævnte friheder er retsstridig.

9 Med hensyn til fri udveksling af tjenesteydelser kan en sådan begrænsning blandt andet, som Domstolen fastslog i dom af 6. juli 1988, Ledoux (127/86, Sml. s. 3741), følge af nationale afgiftsregler, der påvirker en erhvervsdrivendes udøvelse af den nævnte frihed.

10 Selv om artikel 59, som garanterer fri udveksling af tjenesteydelser inden for Fællesskabet, har været umiddelbart og ubetinget anvendelig siden den i Traktatens artikel 8 nævnte overgangsperiodes udløb, bemærkes, at i henhold til Traktatens artikel 61, stk. 1, er den frie udveksling af tjenesteydelser på transportområdet omfattet af bestemmelserne i afsnittet vedrørende transport (jfr. domme af 30. april 1986, Asjes, forenede sager 209/84, 210/84, 211/84, 212/84 og 213/84, Sml. s. 1457, og af 13. juli 1989, Lambregts, præmisserne 8 og 9, 4/84, Sml. s. 2583).

11 Som Domstolen fastslog i ovennævnte dom af 30. april 1986 (præmis 37), burde det i Traktatens artikel 59 fastsatte mål, nemlig i løbet af overgangsperioden at fjerne restriktioner, der hindrer den frie udveksling af tjenesteydelser, således på transportområdet være blevet gennemført inden for rammerne af den i Traktatens artikler 74 og 75 fastlagte fælles politik.

12 For så vidt nærmere angår søtransport bemærkes, at Traktatens artikel 84, stk. 2, bestemmer, at Rådet kan træffe beslutning om, hvorvidt, i hvilket omfang og på hvilken måde passende bestemmelser vil kunne fastsættes for denne form for transport.

13 Det må i den forbindelse fastslås, at først ved forordning nr. 4055/86 af 22. december 1986 om anvendelse af princippet om fri udveksling af tjenesteydelser inden for søtransport mellem medlemsstaterne indbyrdes og mellem medlemsstaterne

og tredjelande (EFT L 378, s. 1), som trådte i kraft den 1. januar 1987, traf Rådet under henvisning til Traktatens artikel 84, stk. 2, de nødvendige foranstaltninger til at gennemføre den frie udveksling af tjenesteydelser med hensyn til søtransport mellem medlemsstaterne indbyrdes.

14 I perioden 1981-1982, som omtvistes i hovedsagen, var den frie udveksling af tjenesteydelser med hensyn til søtransport således endnu ikke gennemført, og medlemsstaterne kunne derfor anvende retsforskrifter som dem, der omtvistes i hovedsagen.

15 Det forhold, at de nævnte bestemmelser blev ophævet i 1969, men igen indsat i code des ports maritimes français i 1981, ændrer intet herved, idet Traktatens artikel 62 — hvorefter medlemsstaterne ikke må indføre nye begrænsninger i den frihed til udveksling af tjenesteydelser, der faktisk er opnået ved Traktatens ikrafttræden — ikke finder anvendelse, jfr. Traktatens artikel 61, stk. 1.

16 Det spørgsmål, der er forelagt af den franske Cour de cassation, må herefter besvares med, at EØF-Traktaten, navnlig artiklerne 59, 61, 62 og 84, ikke var til hinder for, at en medlemsstat før ikrafttrædelsen af forordning nr. 4055/86 ved ind- og udskibning af passagerer opkrævede afgifter for et skibs benyttelse af havneanlæg på medlemsstatens øterritorium, når passagererne kom fra eller rejste til havne i en anden medlemsstat, mens der ved befordring mellem to havne på nationalt område kun blev opkrævet afgifter ved indskibning fra øhavnen.

Sagens omkostninger

17 De udgifter, der er afholdt af Den Franske Republiks regering og af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som begge har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af den franske Cour de cassation ved dom af 17. januar 1989, for ret:

EØF-Traktaten, navnlig artiklerne 59, 61, 62 og 84, var ikke til hinder for, at en medlemsstat før ikrafttrædelsen af forordning nr. 4055/86 ved ind- og udskibning af passagerer opkrævede afgifter for et skibs benyttelse af havneanlæg på medlemsstatens øterritorium, når passagererne kom fra eller rejste til havne i en anden medlemsstat, mens der ved befordring mellem to havne på nationalt område kun blev opkrævet afgifter ved indskibning fra øhavnen.

Schockweiler Mancini O'Higgins

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 13. december 1989.

J.-G. Giraud
Justitssekretær

F. A. Schockweiler
Formand for Anden Afdeling